

הטעם הראשון

כשעם ישראל קיבל את התורה בהר סיני, היא כללה הנחיות מיוחדות כיצד לשחוט ולהכשיר את הבשר לאכילה. עד אז, לא נהגו בני ישראל על פי הלכות אלה, ולכן, כל הבשר שלהם – יחד עם סירי הבישול – הפך מרגע קבלת התורה ללא-כשר. האפשרות היחידה שנותרה להם הייתה לאכול מאכלי חלב, שאינם דורשים הכשרה מיוחדת. מה שאין כן בהכנת בשר כשר, שדורשת סכיני שחיטה מיוחדים, וכן יש צורך להשרות את הבשר במים ולמלחו במלח, וכל זה דורש זמן. לכן אכלו ביום זה מאכלי חלב.

מדוע לא שחטו בני ישראל בהמות חדשות, הכשירו את הסירים במים רותחים (הגעלה) ובישלו בשר טרי? התשובה היא שמעמד הר סיני חל בשבת, שבה אין לשחוט או לבשל.

מדהים להיווכח, שאותו יום בהר סיני היה הפעם הראשונה שבני ישראל אכלו מאכלי חלב.

בכל אופן, עם קבלת התורה שתיארה את ארץ ישראל כ"ארץ זבת חלב ודבש" (שמות ג, יז), הותרה לבני ישראל אכילת מוצרי חלב. במלים אחרות, באותו יום שהבשר שלהם נאסר, החלב הותר. הם אכלו מאכלי חלב באותו חג שבועות ראשון, וגם אנחנו אוכלים זאת היום.

הטעם השני

התורה נמשלה לחלב, כפי שאומר הפסוק: "דבש וחלב תזות לשונך" (שיר השירים ד, יא). בדיוק כפי שהחלב יכול לסעוד ולקיים את הגוף האנושי (הנקת תינוק), כך גם התורה מספקת את התזונה הרוחנית הדרושה לנשמת האדם.

הטעם השלישי

הגימטרייה של המילה חלב היא **40**. אנחנו אוכלים מאכלי חלב בשבועות לזכר **40** הימים שבהם שהה משה על הר סיני ולמד את התורה כולה (משה שהה **40** יום נוספים על הר סיני בתפילה למחילה על חטא העגל, ואז בפעם השלישית **40** יום עד ששב עם הלוחות השניים).

לערכו המספרי של חלב, **40**, יש משמעות נוספת והיא **40** הדורות שחלפו ממשה שהעלה את התורה על הכתב, עד לדורו של רבינא ורב אשי שכתבו את המהדורה הסופית של התורה שבעל פה, התלמוד. בנוסף לכך, התלמוד נפתח באות **מ'** – גימטרייה **40** – ומסתיים באות **מ'**. ועוד רמז גימטריה של **"חלבי" = 50** - כנגד **חמישים** ימים של ספירת העומר שבין פסח לשבועות.

הטעם הרביעי

על פי הזוהר, כל אחד מ-**365** הימים בשנה מקביל לאחת משס"ה (**365**) מצוות לא תעשה שבתורה. איזו מצווה מקבילה לשבועות?

התורה אומרת: **"יִרְאֵת בְּפִירֵי אֲדָמָתְךָ תֵּבִיא בַּיִת ה' אֶלְקֶיךָ; לֹא-תִבְשֵׁל גְּדֵי בְּזוֹלֶל אִמּוֹ"**. מכיוון שהיום הראשון להבאת הביכורים הוא שבועות, וכפי שהתורה קוראת לשבועות "חג הביכורים", חציו השני של הפסוק – המנעות מאכילת בשר בחלב – הוא מצוות ה'לא תעשה' המקבילה לחג השבועות.

כך, בשבועות אנחנו אוכלים שתי סעודות, האחת חלבית והשנייה בשרית, ונזהרים שלא לערבב בין השניים, ובכך מקיימים את המצווה הזו.

נקודה נוספת: אנחנו מצווים לא להשתמש באותה כיכר לחם בארוחה בשרית ואחר כך בארוחה חלבית, שמא דבק בה משהו מהבשר. בכך שאנחנו אוכלים שתי סעודות, בשרית וחלבית – אנחנו משתמשים ממילא בשתי כיכרות. זאת, במקביל לקרבן "שתי הלחם" המיוחד שהוקרב במקדש בשבועות.

הטעם החמישי

הר סיני נקרא גם **"הר גְּבֻנוֹנִים"** מלשון גיבנות – פסגות. הר של שיאים נעלים. "גבינה" מזכירה לנו את הר סיני.

מלבד זאת. גימטריית המילה גבינה היא **70**, והיא מזכירה את **70** הפנים של התורה.

הטעם השישי

משה נולד ביום השביעי בחודש אדר, ונשאר בבית במשך שלושה חודשים עם בני משפחתו, לפני שהונח בתיבה על הנילוס ביום השביעי בחודש סיוון.

משה ניצל על ידי בת פרעה, שאמצה אותו ולקחה אותו לבית פרעה. אבל תיכף ומיד התעוררה בעיה: במה להאכיל את התינוק? באותם ימים לא היו תחליפי חלב לתינוקות, אז כשהאם היולדת לא הייתה בנמצא או שלא יכלה להניק, היו שוכרים לו מינקת. במקרה של משה, הוא סירב לינוק מהנשים המצריות. התלמוד מסביר שפיו היה חייב להישאר טהור, מכיוון שהוא עתיד לדבר עם השכינה. לבסוף מצאה בתו של פרעה אשה אחת שממנה הוא הסכים לינוק – והיא אמו יוכבד,

אכילת מאכלי חלב בשבועות מהווה זכר לאותו חלב ראשוני ששתה משה משה, שהחלה ב- ז' בסיון, היום שבו חל חג השבועות.

טעם שביעי

בעל "אמרי נועם" אומר: התורה משולה לחלב כי החלב הוא המזון היחידי שאפשר להתקיים עליו בלבד. (ראו תינוקות שנולדים). אם אדם אוכל רק לחם הוא נשאר צמא ואם הוא שותה רק מים הוא נשאר רעב. החלב מספק גם את הרעב וגם את הצמא של האדם. כך התורה היא תזונתו הרוחנית של האדם, מספקת גם את הצמא וגם את הרעב הרוחני של האדם.

טעם שמיני

בספר במדבר כ"ח, כו יש פסוק על "יום הבכורים": "יש בו רמז לחלב והוא ממנחת הבכורים. שימו לב: "ובליום הבכורים בהקריבכם מנחה זרעה לה' בשבועותיכם". ראשי תיבות **זחלב**.

טעם תשיעי

כשם שהחלב הוא מזון קיומי לתינוק, כך התורה היא מזון רוחני קיומי לכל אדם. החלב - צבעו לבן, והלבן מסמל טוהר. בני ישראל נצטוו להיטהר לקראת קבלת התורה. וגם ילדי הגן לובשים בגדים לבנים בחג השבועות, כביטוי לטוהר לקראת חגיגת מתן תורה.

